

A woodhoopoe bird with a distinctive crest of black and white feathers, a long, straight black beak, and a body with black and white horizontal stripes, is perched on a thin, horizontal wooden branch. The background is a soft-focus green, suggesting a natural outdoor setting.

Reserveer:
19 mei 2025
ALV

De Groene Gids

Afdelingsblad van IVN Ede, Nummer 2025 - 1

Met het jaaroverzicht 2024

Met een grote verscheidenheid aan onderwerpen

Met de column en de kinderpagina

Jouw nieuwe verrekijker koop je bij:

Natuurgadgets.nl

Ook voor:

- Veldgidsen
- Zaklampen
- Loepen
- Bushcraft
- Vleermuisdetectors
- Scouting
- Wandelen
- Cadeautjes
- en nog veel meer ...

Bel 0318 - 260001 voor een afspraak (Wolfheze)

Wij ontvangen je graag in onze sfeervolle ontvangstruimte - ruime keus in alle prijsklassen

Dealer van o.m. Barr & Stroud, Bresser, Bynolyt, Eschenbach, Kowa, Meopta, National Geographic, Vortex

Gegevens van IVN Ede

BESTUUR

Voorzitter: Joop Ernst, voorzitterivnede@gmail.com

Vicevoorzitter: Dico Wijma, bestuurslidivnede@gmail.com

Secretariaat: Truus van Otterloo en Gerda Oppedijk, secretariaativnede@gmail.com; 0318-621059,

Penningmeester: Michiel Sytsma, penningmeesterivnede@gmail.com

ERELEDEN van de afdeling

Joke Veltkamp, Wiebe Verbaan

GEGEVENS

Postadres: Sprengenberg 9, 6718DD Ede

Ledenadministratie: voor alle mutaties (adreswijzigingen, wijziging rekeningnummer, aanmelden of opzeggen van een lidmaatschap): [ivn.nl/contact](https://www.ivn.nl/contact)

Website: <https://www.ivn.nl/afdeling/ivn-ed>

Webmaster: Niels Grandia & Sander Belgraver, webmasterivnede@gmail.com

CONTRIBUTIE

Lid: standaard € 25,00 (extra bijdrage mag)

Huisgenoot lid: standaard € 12,50 (extra bijdrage mag)

(Alleen mogelijk in combinatie met een betalend lid)

Vrienden/donateurs dragen bij via bankrekening:

NL 54 INGB 0000 9515 88 t.n.v. IVN Afdeling Ede

De minimum bijdrage bedraagt € 12,50

WERKGROEPEN

Scholen:

Joke Veltkamp, 0317-420703, gewoonjokev@gmail.com

Ad Meijs, 0318-418273, a.meijs@chello.nl

Jeugdclub:

Ineke Jansonius, 0317-413884, bosvriendjes.ivnede@gmail.com

Vogels:

Hans Westendorp, 0318-418465, vogelwerkgroep.ivn.ede@gmail.com of j.g.westendorp@kpnmail.nl

Natuurfotografie:

vacant

Flora:

Jeltje Zeelenberg, 0318-413486, jeltjezeelenberg@outlook.com

Natuurgidsen:

Christ Elsten, 0318-413797, christelsten@planet.nl

WELKOM NIEUWE LEDEN:

Yolanda Blom, Lunteren

Wim Haver, Wageningen

Rita Narain, Bennekom

Reiny Sangster, Wageningen

Albert van den Brink, Ede

J. Murre, Ede

Angelique Hattem, Ede

Patrick Schuurs, Nijmegen

Joyce Nijkamp, Ede

Heeltsje Graansma, Wageningen

De Groene Gids

IVN Ede - 2025-1

Van het Bestuur

Het nieuwe jaar is al een even aan de gang. In januari al de eerste katjes van wilg en hazelaar. Februari is nu ook bijna voorbij en de maand die de lente aankondigt is al in zicht. Wie verlangt er niet naar het voorjaar?

Vorig jaar heeft Michiel Sytsma aangegeven te willen stoppen als penningmeester. Gelukkig hebben we een (kandidaat)opvolger gevonden in de persoon van Harry van de Ven. Hij stelt zich verderop in deze Groene Gids aan u voor. Op de ALV zal het bestuur Harry als nieuwe penningmeester voorstellen. Bij instemming van de ALV volgt zijn formele aanstelling in deze functie. Tot die tijd wordt hij ingewerkt door Michiel en hebben we een formele en een informele penningmeester.

We zijn blij met het opstarten van de nieuwe Natuurgidsenopleiding in januari. Hopelijk levert die veel nieuwe gidsen of anders actieve leden op. Het bestuur wenst iedereen veel natuurgenoegen toe en hopelijk ontmoeten wij elkaar bij een van onze activiteiten.

Van de Redactie

Het kan soms raar lopen met de kopij die wij van onze lezers ontvangen. Meestal zit de mailbox van de redactie aardig vol, maar deze keer viel dat enorm tegen. We moesten zelfs een extra mail sturen naar 'onze schrijvers' om nog wat kopij binnen te krijgen. Gelukkig zijn er altijd mensen die na zo'n mailtje meteen achter de laptop gaan zitten en een leuke bijdrage tevoorschijn toveren.

Alle lezers die een bijdrage gestuurd hebben voor deze Groene Gids, hartelijke dank. Met hun hulp hebben we toch de eerste Groene Gids van dit jaar kunnen samenstellen.

Wij wensen alle lezers weer veel leesplezier. Wil je graag een bijdrage leveren voor de volgende Groene Gids? We willen speciale aandacht geven aan ROOFVOGELS. De deadline is 1 mei. Je kunt je bijdrage weer insturen naar: redactie.gg@gmail.com.

Beste Schrijvers, uiterste datum voor inleveren kopij: 1 mei 2025

Auteursinstructie:

1. Kopij inleveren vóór sluitingsdatum via email: redactie.gg@gmail.com
2. Tekst in doc of docx, maximaal 2000 woorden (vier kolommen)
3. Foto's apart in jpeg of png. **MET BRONVERMELDING.**
Elke foto neemt een plaats in van 100 woorden.
4. In het algemeen geeft een mix van één foto op 250 woorden het meest evenwichtige beeld. Dus 5 tot 6 foto's in een artikel van vier kolommen. Foto's zijn niet verplicht.

Inhoud

- 2 Gegevens IVN Ede
- 2 Welkom nieuwe leden
- 3 Van het Bestuur
- 3 Van de Redactie
- 3 Auteursinstructie
- 4 Jaaroverzicht 2024
- 6 Nieuwe penningmeester
- 6 De houtsnip
- 7 Diersporen
- 8 Met de klas de boom in
- 9 Jaarlijks ledenuitje 2025
- 9 Kinderklompenpad
- 10 IJshaar
- 11 Vleermuizen
- 12 Vogelen in Spanje
- 14 Normaal kinderspel?
- 15 Column

Foto's voorblad

Boven: Brenda Smeele

Onder: Joke Veltkamp

Colofon

Redactie:

Remieke Niermeyer

Nancy Beenken

Corine Klapwijk

Vacature

Vormgever:

Leo Klapwijk

Redactieadres:

redactie.gg@gmail.com

Kopij vóór 1 mei 2025

Auteurs zie de auteursinstructie

De Groene Gids is het contactblad van IVN Ede en verschijnt vier maal per jaar.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen al dan niet te plaatsen, in te korten of aan te passen.

2024: IVN Ede in vogelvlucht

TRUUS VAN OTTERLOO

Inleiding

Zoals gebruikelijk blikken we in het eerste nummer van de Groene Gids als bestuur terug op het voorgaande jaar. Een uitgebreid verslag van alles wat 2024 is gedaan en gebeurd, zou met gemak dit hele nummer kunnen vullen: het was héél veel. De afdeling groeit en bloeit.

Lees vooral op onze website de complete jaarverslagen van de werkgroepen. (IVN Ede – Over ons – Jaarverslagen). Om blij van te worden! Hier onder volgt alleen een samenvatting.

De werkgroepen

Om te beginnen onze 40-jarige **vogelwerkgroep**. De leden hebben een prachtig jubileumjaar verzorgd. Een groot publiek heeft ervan mogen meegenieten. De geslaagde feestelijke jubileumviering in november met een lezing door Nico de Haan mag zeker niet onvermeld blijven. Een aanzienlijk deel van alle publieksexcursies werd in 2024 gegeven door leden van de vogelwerkgroep. De werkgroep heeft zich daarnaast door het jaar heen bezig gehouden met onder meer ijsvogels en oever- en gierzwaluwen. Er wordt samengewerkt met de gemeente Ede waar het gaat om de oeverzwaluwwand in Kernhem, en de mogelijke plaatsing van nieuwe ijsvogelwandjes. De jaarlijkse monitoring van de gierzwaluwkasten in Bennekom kon in 2024 weer op een grote publieke belangstelling rekenen. In 2024 werden ook koolmeesnestkasten opgehangen, is het slaapplaats tellen van houtduiven, kauwen en roeken bij knooppunt Maanderbroek weer opgepakt en zijn er onophoudelijk vogels geteld in vrijwel elk natuurgebied rondom Ede.

Bijzonder is het dat Hans Westendorp, één van de twee oprichters van de vogelwerkgroep 40 jaar geleden, nog altijd coördinator is. Terecht dat hij op de ALV uitgebreid in het zonnetje is gezet ter gelegenheid van zijn 40-jarig lidmaatschap van IVN Ede. De vogelwerkgroep, en daarmee de hele afdeling, heeft veel aan zijn inzet te danken.

Datzelfde geldt voor Joke Veltkamp. Ook zij was vorig jaar 40 jaar lid van IVN Ede en ook zij is op de ALV uitgebreid bedankt. Als onder meer coördinator van de scholenwerkgroep (nog geen 40 jaar maar wel héél lang) is ook haar inzet voor de afdeling nog altijd van onschatbare waarde.

De **scholenwerkgroep**, bestaande uit zo'n 30 schoolgidsen, nam in 2024 maar liefst 54 keer een schoolklas mee de natuur in: dat zijn zo'n 1000 kinderen! Daarnaast waren er kabouterwandelingen, werd er meegedaan aan slootjesdagen, een bodemdierendag en werd er 4 keer een kinderactiviteit gehouden bij publieksboerderij de Proosdij. In september werd daar "fete de la nature" georganiseerd.

In 2024 werd bovendien een schoolgidsencursus 'light' gegeven om het schoolgidsenbestand op peil te krijgen/houden. Vijf deelnemers ontvingen in november hun certificaat.

Ook **jeugdclub de Bosvriendjes** floreert. Eén keer per maand komen zo'n 25 kinderen op een woensdagmiddag bij elkaar. De leiding weet hen elke keer een leuk (natuur)programma te bieden. Het beschikbaar zijn van voldoende leiding is een punt van blijvende aandacht.

De **fotowerkgroep** is bezig uit een dal van een wat kwijnend bestaan te klimmen. Er zijn in 2024 enkele nieuwe leden bij gekomen en er worden nieuwe initiatieven ontwikkeld. De werkgroep heeft naast hun maandelijkse bijeenkomsten in Cultura een prachtige expositie verzorgd in aansluiting op de jubileumviering van de vogelwerkgroep. Al lange tijd wordt gezocht naar iemand die de coördinatie van de werkgroep op zich wil nemen.

De **florawerkgroep** bestaat uit 13 leden die maandelijks een wandeling houden in één van de natuurgebieden in de omgeving. In januari werden foto's bekeken die Frits Storm gedurende het jaar ervoor had gemaakt. Jeltje Zeelenberg is coördinator van deze werkgroep.

De **redactie en vormgever van de Groene Gids** hebben in het afgelopen jaar weer met plezier gewerkt aan dit kwartaalblad. Iedere keer was er weer genoeg kopij en werden prachtige foto's ingestuurd om het blad te vullen. Er werden zoals elk jaar vier Groene Gidsen uitgegeven, waaronder het extra dikke jubileumnummer van de vogelwerkgroep. De samenstelling van de redactie was in 2024 nog steeds een punt van zorg.

Bij de **website** was er in 2024 een webmasterwissel aan het begin van het jaar. Het nieuwe webmasterduo Sander – Belgraver en Niels Grandia wisselen elkaar per maand af. Behalve het verwerken van aangeleverde informatie wordt er

door hen soms wat gesleuteld aan de opbouw van de website. Om de website up-to-date te houden, is het nodig dat alle werkgroepen/het bestuur de eigen gegevens op de site monitoren en tijdig laten aanvullen/wijzigen. In 2024 is dat goed verlopen. Het aanleveren van informatie over de publieksexcursies werd ook consequent gedaan. Daardoor liep ook de bekendmaking via nieuwsbrief en facebook (door Ineke Jansonius) en via de plaatselijke kranten heel goed.

De werkgroep **natuurgidsen** bestaat uit Christ Elsten, Jeltje Zeelenberg en Hans Gonggrijp. De werkgroep heeft het activiteitenprogramma voor 2025 met 45 excursies samengesteld en de activiteitenfolder is uitgebracht en verspreid onder de gidsen en de leden. Het jaarlijkse IVN Ede-uitje, ook door deze werkgroep georganiseerd, was wederom een succes. Het werd samen met IVN Noordwest-Overijssel georganiseerd. Er was een boottocht met Staatsbosbeheer door de Weerribben, een lezing en in de middag een wandeling met 22 deelnemers. Julia Schepers van de Zoogdierenvereniging hield een lezing over de wolf op 14 februari. Er waren 30 mensen.

In kader van de Nacht van de Nacht werd op zaterdagavond 26 oktober voor de vijfde keer een avondwandeling (in het donker) gehouden in het Binnenveld. Voorafgaand hield Hans Westendorp een lezing over de sterrenhemel. Er waren voor deze avond maar liefst 100 aanmeldingen. Helaas was er maar ruimte voor 40 deelnemers. Er zijn tenslotte door de werkgroep op aanvraag van anderen vier wandelingen en één lezing georganiseerd.

Het bestuur

Het bestuur kon met een bezetting van vijf bestuursleden, zonder wisselingen, de meeste taken in 2024 goed verdeelen en uitvoeren. Wel is gezocht naar een opvolger voor Michiel als penningmeester per 1 januari 2025. Dit is gelukt. De nieuwe penningmeester zal de taken overnemen, maar pas na de ALV van 2025 (19 mei) officieel in functie zijn. De zoektocht naar een (bestuurs-)lid dat diverse PR-zaken op zich wil nemen heeft nog geen resultaat gehad en gaat dan ook in 2025 door. Naast alle lopende zaken was er in 2024 één terugkerend gesprekspunt: de toestemming voor gebiedsbetreding. De voorwaarden die Natuurmonumenten ging stellen deden ons besluiten om in 2025 geen excursies in hun gebieden te organiseren. Ons ledental groeide het afgelopen jaar van 266 naar 304, dit is een toename van meer dan 10%! Voor de nieuwe (én belangstellende oudere) leden is een middag georganiseerd om elkaar, de verschillende werkgroepen en het bestuur te leren kennen. De goed geslaagde middag werd in de herfst gehouden in het bos bij Hoekelum. Frits Storm nam als paddenstoelenkenner de 26 deelnemers mee op een excursie.

De ALV 2024 werd gehouden in mei bij Publieksboerderij de Proosdij. Aanwezig waren 21 leden. Gestart werd met een rondleiding door het Proosdijpark door Michiel en Milka Sytsma. In het officiële gedeelte was er speciale aandacht voor twee jubilarissen: Hans Westendorp (coördinator vogelwerkgroep) en Joke Veltkamp (coördinator scholenwerkgroep én erelid). Zij waren beiden officieel 40 jaar lid van IVN Ede. Henk Schuijt hield als afsluiting van de vergadering een indrukwekkende presentatie met foto's van vogels uit binnen- en buitenland. Jaarlijks wordt door IVN Landelijk een bereikmeting gedaan. Aan de afdelingen wordt gevraagd welke activiteiten zij hebben aangeboden en hoeveel mensen daaraan deelnamen. Grofweg komt het er voor IVN Ede op neer dat in 2024 zo'n 1400 kinderen hebben meegedaan aan één van onze jeugdactiviteiten. Voor de publieksexcursies (niet jeugd) uit de activiteitenfolder zijn nog niet alle cijfers binnen maar deze waren naar schatting goed voor zo'n 900 deelnemers. Alle overige activiteiten voor nog eens 700. Daaronder een indrukwekkende serie excursies en activiteiten die Albert Loef als gids vanuit Belmont leidde met in totaal minstens 450 deelnemers!. In totaal hebben wij vorig jaar daarmee globaal 3000 jonge en oudere mensen een mooie natuurbeleving meegegeven en hen hopelijk gemotiveerd om zich verder voor de natuur in te zetten. Een mooi resultaat naast alle positieve ervaringen die we als leden zelf natuurlijk ook aan onze activiteiten beleefd hebben!

Plannen voor 2025: Op het moment van dit schrijven heeft het bestuur de complete plannen voor 2025 nog niet geformuleerd. In elk geval staat er voor maart 2025 een ledenenquête op stapel. De laatstgehouden enquête is jaren geleden gehouden. Hoogste tijd om opnieuw te inventariseren welke wensen er leven onder de leden en wat zij eventueel voor de afdeling zouden willen/kunnen doen.

ivn natuur
educatie

ACTIVITEITENPROGRAMMA 2025 IVN EDE (GLD)

LEGENDA

Wandelexcursie

Fietsexcursie

Jeugdactiviteit

Vogelexcursie

Starttijd en vertrekpunt

Duur van de activiteit

Gidsen en informatie

JANUARI

Wo 1 Nieuwjaarswandeling, Bennekomse Bos en Heitje 'Hullenberg'
🕒 14:00 u. Slagboom aan het eind van de Hullenberglaan (nabij het Koepeltje) in Bennekom, te gast in natuurgebied van Staatsbosbeheer en particuliere eigenaren 🕒 ca. 2,5 uur
📞 Hans Westendorp 0611246469; Jeltje Zeelenberg 0318413486

Wolf tracks (Wolven in de natuur), Otterlose buurtbos buiten het Nationaal Park de Hoge Veluwe
🕒 10:00 u. Parkeerplaats Wijde Werelt; te gast in natuurgebieden van diverse eigenaren 🕒 2,5 uur Niet geschikt voor kinderwagens en honden. 📞 Scilla Köhlinger 0637403036

IVN Ede

5

Er zal in 2025 zeker ook energie gestoken worden in het invullen van vaak al langer bestaande vacatures. Het bereiken van 'nieuwe' doelgroepen, en het zichtbaar zijn in de samenleving blijven sowieso ook op de agenda staan.

Conclusie: 2024 is een goed jaar geweest voor de afdeling. Er zijn veel mooie dingen georganiseerd, de werkgroepen draaiden goed, het ledental is gegroeid en we hebben opnieuw veel mensen mee kunnen nemen in de natuur. Op naar net zo'n mooi natuurrijk 2025!

Even voorstellen . . .

HARRY VAN DE VEN

Mijn naam is Harry van de Ven, ik ben net 67 geworden. Samen met mijn vrouw ben ik, na een periode van 10 jaar in Kleve (DL) te hebben gewoond, weer terug gekeerd in Nederland. Vanuit Kleve ben ik actief geworden als penningmeester bij IVN-Gennep. Dat was een mooie ervaring. We wonen nu met heel veel plezier in het mooie Ede, lekker centraal in Nederland en in een prachtige groene omgeving!

En natuurlijk stappen we dan over van de afdeling IVN-Gennep naar de afdeling IVN-Ede. Tja, als er dan ook nog een penningmeester wordt gezocht, wil ik graag mijn IVN-affiniteit en -ervaring ook hier inzetten.

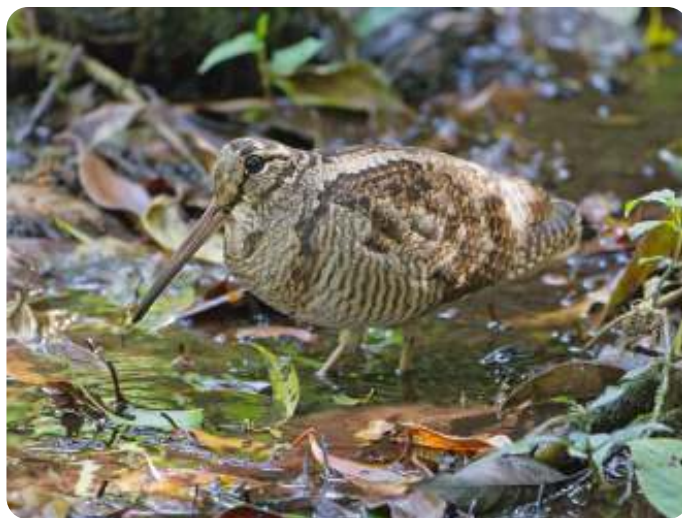
Mijn werkzame leven richtte zich op financiën en administratie, eerst bij de politie, later in veel onderwijsorganisaties, ook in Ede. Naast financiën heb ik iets met ICT. Ik voel me heel welkom in het bestuur en ben erg enthousiast om te beginnen. Mocht iemand vragen hebben over de financiën of de ledenadministratie: aarzel niet om contact met me op te nemen.

De houtsnip

NIELS GRANDIA

Donkere straten. Koude tussen de bomen. Mistbanken hangen als wazige vertroebeling over Ede. Dreigende kilheid lijkt zich soms als een stel koude handen te bewegen naar de keel van elk wezen, dat het waagt zich te verroeren. Fladder, fladder. In de ooghoek fladdert een grote, bijna vleermuisachtige verschijning op uit een voortuin. Even koerst het gevaarte rechthoekig over de stoep, om vervolgens hoogte te minderen en plotsklaps uit het niets naar het niets te verdwijnen, als ware het spoorloos opgenomen door de stilte. Even later daalt het besef in, net zo vluchtig als het dier zelf: dit was een houtsnip.

Deze vogel is op trek en heeft zojuist de waterige weidse wildernissen van het Hoge Noorden verruild voor de bit-terlege straten van de Edese vroege ochtend. Onderweg naar de weelderige winterwarmte van het Mediterrane gebied, waar zachte voelbodems wachten. Hier kan de lange snipsnavel ongehinderd wroeten naar dat wat hij begeert: het kleine beetje slijm van de spaarzame regenwormen van de droge zuidelijke bodems. De ogen bij het foerageren stevast open aan de achterzijde van het hoofd, altijd verkerend in een onnozele waakzaamheid voor het geval een van de onbegrijpelijke bullebakken van onze wrede wereld besluit de ziel van dit veegzachte snippenlijf te beroven.

De houtsnip JJ Harrison (<https://www.jjharrison.com.au/>), CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons

Een bullenbak is zojuist vanaf de fiets getuige geweest van de irrationele vlucht van deze vogel, die met zijn onnadenkende vleugelslag zoveel onverschilligheid wegwuifde op deze koelzwakke morgen. Mijmeringen die voortduren tot het volgende rijtje bomen. Opnieuw. Fladder, fladder. Daar wensen we de wereld een beetje meer van. Esthetische middelvingers naar elke hersenkronkel, elke weeffout in ons en de wereld, de maatschappij en het leven. Perfectie in dat wat als onontdekte schat altijd onder onze neuzen zich heeft geprofileerd.

Diersporen

... IN HET DEELERWOUD
JANY VAN ZIJTVELD (FOTO'S: AUTEUR)

We troffen het tijdens onze excursie in het Deelerwoud. Het was droog, er was een variatie aan sporen en we hadden een leuke groep. De vogels lieten zich horen: een waar concert van boom- en veldleeuweriken, boomklevers, zwarte mees en veel andere vogels... Scilla en ik (Jany) hadden het voorrecht om het wonderlijke samenspel in de natuur te delen met onze gasten (10 deelnemers).

Dassen

Al net na de start en ook verder op onze route waren sporen van dassen zichtbaar, meerdere latrines al dan niet gevuld met (verse) uitwerpselen. Met hun voorpoten die groter zijn dan de achterpoten graven de dassen in de grond, met hun snuiten wroeten ze in de bodem zoekend naar voedsel. In het vroege voorjaar zal het voedsel voor een belangrijk deel uit regenwormen bestaan die ze vooral in wat opener gebieden zoeken. Dassen eten eigenlijk wat hun snuit voorbijkomt en daarom kan de ontlasting variëren wat kleur, vastheid en vorm betreft.

Hoefdieren

We zagen sporen van damherten, zowel de prenten als de keuteltjes en ook zagen we restanten van haar in uitwerpselen van vermoedelijk een wolf. Scilla had geprepareerde poten meegenomen om de verschillen tussen ree, damhert en edelhert te laten zien. Hertachtigen verharen in deze periode. We vonden diverse plukken haar. Als haar

Foto links: geprepareerdepoten van ree, damhert en edelhert Foto's: auteur
Fotorechts: haar dat knikt bij buigen, dat wijst op een hertachtige

knakt bij buigen, wijst dat op haar van hertachtigen. En natuurlijk vonden we sporen van wilde zwijnen, sporen van het gewroet in de bosbodem. Het zijn grovere sporen dan die van de das en de wroetsporen komen vaak over een grotere afstand voor dan die van de das. We vonden een modderbad met een prent Jawel, hier moeten ze zojuist geweest zijn.

Bosmuis

Het holletje van de bosmuis kwamen we tegen aan de zijkant van het wandelpad. Het karakteriseert zich door uitgegraven aarde die als een stortbergje voor de opening van het holletje ligt. Maar ook de bruine rat heeft een stortbergje van aarde voor de ingang van het hol. De bruine rat is echter groter dan de bosmuis en zo ook de opening van het holletje.

Braakballen

Een mooie vondst deden we tijdens het voorwandelen een dag eerder: we vonden meerdere braakballen van denken wij, ransuilen (die zitten met groepen in bomen). Uilen slikken hun prooi door zonder proeven of kauwen. Er komen daardoor veel onverteerbare delen in de maag terecht. Als de onverteerbare delen een bepaald volume bereikt hebben, werkt de uil deze als een bal via de slokdarm naar buiten. Het openmaken van een braakbal is belangrijk: daarmee kun je meer aanwijzingen krijgen of het de braakbal van een uil dan wel van een roofvogel is. Roofvogels (waaronder valken) hebben sterker maagzuur waardoor botjes vrijwel volledig verteren en niet meer terug te vinden zijn in braakballen in tegenstelling tot die van uilen. Het verschil met ontlasting en een braakbal kun je zien doordat haren in een braakbal kriskras door elkaar liggen in tegenstelling tot die in de ontlasting van bijvoorbeeld een vos. In de poep van een vos liggen haren in lengterichting in de darm. Die geven vaak een puntje aan een drolletje.

Braakbal

Prooi-resten

Plukplekken

Op onze route zagen we een plek waar een roofvogel een zangvogel verorberd had. We denken aan een roofvogel omdat we een puntje aan de veer konden waarnemen. Een roofvogel plukt veren van de prooi uit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een vos die de veren afbijt (dan geen puntje aan de veer). Aan de kleuren van de overgebleven prooi-veren te zien, zou de prooi een koperwiek of zanglijster geweest kunnen zijn.

Bast- en schorskevers

Op een stam van een grove den waar de schors vanaf was, zagen we de gangen van een kleine dennenscheerder (dat is een bast- en schorskever die op de den voorkomt). De kleine dennenscheerder leeft net onder de schors waar gepaard wordt en waar eitjes gelegd worden. De vorm van

Het modderbad van wilde zwijnen

Kleine Dennenscheerder

de gangen hebben een typische vorm waaraan de kever te herkennen is. Naast de gangen worden er ook ventilatie-gaatjes gemaakt in de bast net boven de moedergangen. De larve boort zich dieper de stam in tot in het spinthout (het 'levend' hout) waar het zich verpopt. Uiteindelijk vliegen de verpopte larven uit via vlieggaten, vaak als rijen in de stam te zien. Sporen van een boomklever of specht op een boomstam. Een boomklever en een specht weten ook waar de kevers te vinden zijn: onder of in de schors en daarom foerageren (= jagen) ze daar op kevers als hun voedsel. Daarbij hakken de vogels op de schors en dat laat sporen na.

Volgende excursies

Tweemaandelijks worden de diersporenexcursies gegeven vanuit IVN-Ede, afwisselend in het Deelerwoud en op het Wekeromse Zand. Ieder seizoen zijn er andere sporen te vinden. Wil je de sporen een jaar lang volgen? Ga dan de volgende keer (weer) mee... Kijk voor deze en andere data op de website van IVN-Ede onder activiteiten.

Met de klas de boom in

JOKE VELTKAMP (FOTO'S: AUTEUR)

Twee groepen 8 van de Wilhelminaschool hebben met de schoolgidsen met plezier wilgen geknot aan de Achterstraat in Bennekom. Ze troffen het enorm met het weer. De leerlingen hebben flink gewerkt en genoten na afloop van het liggen op de verende stapel takken.

Weer aan de slag

Om en om wordt een boomgesnoeid

De laatste takken

Leerlingen op de takken

FA ROOSENBOOM

Graanhandel

ROOSENBOOM
VERKOOPADRES: KAMPSTRAAT 10

- Konijnenvoer
- Honden en Katten
- Vogelvoer
- Duivenvoer
- Hooi per zak of baal
- Haksel, Houtvezel of stro

- Kunstmest
- Biologische Meststoffen
- Potgrond
- Bemeste Tuinaarde
- Compost

Telefoon 0318-610680

ROOSENBOOM BOSPOORT 33

Molenaar, graan en meel

Fourage en Kunstmesthandel

Vogelzaden en Kleindiervoeders

Geopend:

Ma t/m Vrij 08.30 – 12.30

13.30 – 18.00

Zaterdag 08.30 – 14.00

Jaarlijks ledenuitje 2025

... VAN IVN EDE OP 17 MEI 2025
JELTJE ZEELBERG

Op 17 mei 2025 wordt weer het jaarlijkse uitje voor de leden van IVN Ede georganiseerd. We zijn te gast bij de IVN afdeling Oldenzaal-Losser e.o. Om 10.00 u beginnen we met koffie en gebak (aangeboden door IVN Ede) in de Schenkerij Poort-Bulten, Lossersestraat 66, 7587 PZ De Lutte. Van 10.30 tot 12.30 worden we in twee groepen rondgeleid door het bijzondere Arboretum Poort-Bulten.

Landgoed Egheria

Bron: IVN.nl

Landgoed Egheria is een Nederlands natuurgebied bij het Twentse dorp De Lutte in de Overijsselse gemeente Losser. Het maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal. Het totale landgoed is ca. 245 ha groot, waarvan ongeveer 162 ha wordt beheerd door Natuurmonumenten. De rest van het landgoed is in het bezit van meerdere particuliere eigenaren.

Tussen de heuvels van Oldenzaal en Denekamp ligt een bijzonder landgoed: Het Hakenberg. Met meer dan 100 jaar historie is dit een bijzonder erfgoed. Het landgoed is gesticht door de familie Blijdenstein en is met passie ontworpen door de bekende landschapsarchitect Watzel. Met renovatie en zorg is deze parel in het Twentse landschap hersteld.

We kunnen onze eigen lunch gebruiken bij een van de picknickbanken in het park. Van 13.30 tot 15.30 is er een rondleiding voor 2 groepen door een natuurgebied van Natuurmonumenten, landgoed Egheria of landgoed Het Hakenberg(zie hierboven). We vertrekken met eigen auto's vanaf de zuidzijde van station Ede-Wageningen om 8.30 en zijn rond 17.00 terug.

Je kunt je opgeven tot 1 mei 2025 bij Jeltje Zeelenberg, jeltjezeelenberg@outlook.com
Laat dan ook even weten of je wilt rijden.

Kinderklompenpad

ALBERT B. LOEF (FOTO'S: AUTEUR)

Tijdens de winterrust zijn we op 9 januari met de jeugd-gidsen (schoolgidsen) op pad gegaan voor een winterse wandeling door de Doesburger Eng. Een route die later in het jaar bekend zal staan als het Kinderklompenpad. Doordat het pad gedeeltelijk over particulier terrein gaat waar soms vee loopt, is het pad verboden voor honden. We verzamelden bij de Doesburgermolen. Een gesloten standaard-korenmolen met een oude staartconstructie en een van de oudste windmolens in Nederland (1507). Op dit moment is het bijzonder om de deels gekortwiekte molen te zien. Er zijn twee wieken tijdelijk verwijderd voor restauratie.

De Doesburger molen

Onderweg genoten we van een prachtige lucht en van het feit elkaar weer te zien aan het begin van het nieuwe jaar. De route loopt over het SOMA-terrein. In de jaren 50 oefenden machinisten en monteurs in spé, in cursussen van zes weken met graafmachines en het 'werken aan de weg', om de fijne kneepjes van het vak te leren. De Stichting tot Opleidingen van Machinisten voor Aannemersbedrijven is sinds 1999 in de stad Harderwijk gevestigd, waar deze nog steeds dezelfde opleidingen aanbiedt. Door alle oefeningen ontstond er om het terrein een hoge aarden wal die geheel begroeid is geraakt.

In de wereld achter de hekken ontdekten we een paar varkens en genoten we van moeflons. Er bevinden zich ook dassen waarvan enkele sporen werden herkend. Op een bepaald moment liepen we langs een indrukwekkend

Gewoon . . . een varken bij een wal

wolfwerend hek dat uit vijf stroomdraden bestaat en aan een aantal strenge eisen moet voldoen. De onderste draad mag niet meer dan 20 centimeter boven de grond hangen, de bovenste mag niet lager dan 1,20 meter zijn. Op die manier kan een wolf er niet onderdoor en er niet overheen.

Aan het eind van de wandeling dronken we in de Wagenshuur een kopje koffie.

Kopje koffie in De Wagenshuur aan de Kernhemseweg

IJshaar

HENK SCHUIJT (FOTO: AUTEUR)

Deze winter was er vaak ijshaar waar te nemen in de bossen bij Planken Wambuis.

IJshaar, ook wel haarijs of sneeuwbaard genoemd is een zeldzaam natuurlijk verschijnsel waarbij een haarachtige, wollige ijsstructuur ontstaat op dood en nat kernhout. IJshaar ontstaat bij zeer specifieke omstandigheden. Het is naar buiten geperst water dat bevriest tijdens vorst. De luchtvochtigheid moet hoog zijn en de temperatuur moet net onder het vriespunt liggen. Zodra de temperatuur boven de nul graden stijgt en de zon op ijshaar schijnt, is het zo weer verdwenen.

IJshaar ontstaat alleen op dood kernhout van loofbomen, met name beuken en eiken. Dus niet op de bast, en alleen wanneer er bepaalde schimmels in het hout voorkomen. De stofwisseling van deze schimmels zorgt ervoor dat er water vrij komt in het hout, wat door zeer kleine openingen naar buiten wordt geperst. Wanneer het op dat moment licht vriest én er een hoge luchtvochtigheid is, kan

IJshaar

het water niet verdampen en befrist het in lange, dunne ijsharen. Zolang de schimmels water blijven produceren en de klimatologische omstandigheden gunstig blijven, kan ijshaar aan blijven groeien.

Als de luchttemperatuur te laag wordt, daalt de stofwisseling van de schimmels tot zo'n laag niveau dat er onvoldoende water geproduceerd wordt. IJshaar is zeer teer en smelt na aanraking direct weg. Als ijshaar aan zonlicht wordt blootgesteld, zal het snel verdwijnen. IJshaar is daarom 's morgens vroeg of alleen op schaduwrijke plaatsen te vinden.

Meer dan alleen
bloemen en planten
voor kamer en tuin

Klinkenbergerweg 29 Ede tel. 0318-612694
www.harkestuincentrum.nl

Vleermuizen

.... OP LANDGOED KERNHEM
JANY VAN ZIJTVELD (FOTO'S: AUTEUR)

We troffen het die avond: na alle regen hadden we op deze avond gunstige omstandigheden voor het uitvliegen van vleermuizen: geen regen, een mooie zonsondergang en bijna windstil. We hebben ze gezien: de laatvliegers, de dwergvleermuizen (achteraf bleek er uit een opname ook een rosse vleermuis tussen gezeten te hebben) en ook watervleermuizen herkenbaar aan een witte vlek op de buik.

Bij de spoorlijn waar vleermuizen worden gespot

De belangstelling voor de excursie was overweldigend: we verwelkomden 36 deelnemers onder wie zes kinderen. Echt leuk dat wij als natuurgidsen IVN (Dico Wijma en Jany van Zijtveld) deze groep kennis konden laten maken met het fascinerende leven van vleermuizen.

Ervaringen van deze avond

Tegen 10 uur stonden we op de plek waar grote kans was

Jonge deelnemers

om laatvliegers over te zien vliegen naar hun jachtgebied, want vleermuizen maken veelal gebruik van vaste aan-vliegroutes. Onze plek bleek een succes! We zagen ze vlak boven ons overkomen en konden goed de breedte van de vleugels en de snelheid van vliegen, de oren en de kleur van de buik zien. We hoorden met behulp van een batdetector het ritme van de echolocatie.

Bij een vleermuiskast

Daarna liepen we door de Doolhoflaan, daar kwamen we dwergvleermuizen tegen. Dwergvleermuizen vliegen doorgaans op lagere hoogtes dan laatvliegers. Zij vliegen tot dicht aan de grond om insecten die dichtbij struiken, bomen en wateroppervlaktes leven, te vangen.

En jawel, we zagen 2 laatvliegers aan de rand van het bos waar een dwergvleermuis hun pad kruiste. De dwergen zijn kleiner maar snelleren het waren er meer. Met de

Één van de vleermuiskasten

batdetector en de nachtkijker namen we dat waar. Tot 10 uur hebben we een stukje leefgebied van de vleermuizen verkend, hebben we verteld hoe de gemeente Ede in het beheer rekening houdt met het leven van vleermuizen en zijn we ingegaan op enkele cultuurhistorische aspecten van Landgoed Kernhem. De aanwezigheid van vleermuizen en het aantal soorten zegt iets over de gezondheid van het natuurgebied.

Echolocatie

De Nederlandse vleermuizen voeden zich vrijwel allemaal met insecten en maken gebruik van een unieke jachttechniek: echolocatie. Dat is het uitzenden van ultrasone geluiden die weerkaatsen tegen objecten. Doordat de echo's terugkomen, kunnen de vleermuizen zelfs interpreteren welke soort de mogelijke prooi is. Deze geluiden vallen buiten het gehoorbereik van mensen, maar met behulp van een batdetector worden de geluiden omgezet in voor mensen hoorbare geluiden.

De intensiteit van de ultrasone geluiden kunnen zo hard zijn als een sirene van een ambulance(!). Dat een vleermuis een dergelijk geluidsniveau kan halen, geeft aan dat de jacht veel energie kost. Hoe dichterbij een prooi, hoe frequenter de geluidspulsen. Vaak gaat dat samen met de snelheid van vleugelslag, dat zet kracht bij.

Voor wie de vleermuisfolders heeft gemist, die is digitaal te verkrijgen bij de zoogdierenvereniging via onderstaande link:

Vleermuizen, ook in uw tuin: Folder Vleermuizen ook in uw tuin | De Zoogdierveniging

Zoekkaart vleermuizen: zoogdierkaart-digitale-verspreiding.indd (zoogdierveniging.nl)

Vogelen in Spanje

... IN EXTREMADURA EN AAN DE COSTA BLANCA
BRENDA SMEELE (FOTO'S: AUTEUR)

Na een klein jaartje lid van de vogelwerkgroep Ede en met behulp van de groepsapp heb ik veel soorten kunnen determineren toen ik aflopen maanden (november-januari) struinde in het zonnige Spanje.

We zakten af via Burgos en Salamanca Extremadura in een provincie liggend naast Portugal en dus in november nog net te doen qua kou. Hopend op hele grote groepen kraanvogels hebben we behoorlijk wat afgereden. Zul je net zien: die waren er in kleine getale en niet met z'n honderden daar waar wij ze vonden. De kraanvogels uit Scandinavië en zeg maar de noordelijke landen overwinteren hier met wel 250.000 stuks. Ze komen op de resten af van de rijst- en maisoogsten en smikkelen als enige vogel de eikels van steen- en kurkeiken waar de regio om bekend staat. De enorme dikke, zwarte varkens zie je onder de eiken eten (de beroemde Iberico ham of Pata Negra). Zoals overal in Spanje houden ze van hekken en kilometers privé-land omheind door hekken, waarbinnen gejaagd wordt. Een groep van wel 100 edelherten was voor de hekken terecht gekomen terwijl ze in paniek langs de weg renden. Gelukkig renden ze niet over de weg of voor onze auto.

Een gier

Het is steeds een tegenvaller (mijn verwachtingen waren hoog) niet te krijgen wat ik graag zou willen zien. Met name bij vogels kan dat heel anders lopen, want ook de grote trap was niet thuis. Loslaten is het devies en genieten van wat je wel ziet.

Hoogtepunt was het nationaal park Monfragüe met zicht op de honderden monniksgieren, lammergieren en aasgieren. En het nationaal park Los Barruecos bij Cáceres met bizarre grote basaltstenen in een fabelachtige ligging. Daarop zagen wij vele blauwe eksters en ooievaars. Ze zijn prachtig als achtergrond voor meerdere opnames van de House of the Dragon serie.

Klaapekster

Hierna gingen we via Toledo (historisch centrum is een aanrader) naar warmere oorden aan de oostkust. Hier hebben we het nationaal park El Hondo bij Elche vele malen bezocht en zijn door de vele pijnboomduinpannen, langs zoutmeren en eindeloze stranden gewandeld.

Knobbelkoet

Vogels als bastaardarend (geringde uit Denemarken schijnt) woudaap, knobbelkoet, purperkoet en natuurlijk flamingos waren een genot om te zien. We zagen zelfs een paartje weervogels dat zich in Spanje heeft gevestigd.

Flamingo's

We zagen rennende drieteenstrandlopers op het strand, tamme steenlopers aan de boulevard van Torrevieja, Alken rond de pier van Guardamar die tot aan het strand visten naast de pootjebadende badgasten met een klapekster op de uitkijk in het duin. Ook zagen we hoppen in de

De hop

kleinste urbanisatieparkjes tussen katten- en hondenpoep lopen, kleine zwartkoppen, zwarte roodstaarten als mus-sen, zingende Europese kanaries, Sint Helena-fazantjes bij een plastic-soep-afwateringsgebied. Niet te vergeten

Sint Helenafazantje

dé verrassing van de dag: 100 zwarte ibissen op een net ondergelopen landbouwperceel in het kleine dorpje San Fulgencio. Terwijl ze niet schuw waren voor de auto,

Zwarte ibis

reden we tot aan de rand om ze van dichtbij te zien. Als klap op de vuurpijl de monarchvlinder (zie volgende blad-zijde) op 24 januari, de dag voordat we huiswaarts keer-den.

Mocht je die kant op gaan in de winter: goed kijken want ze zijn er, maar niet altijd, in grote aantallen. Informatie kun je altijd bij mij krijgen.

De monarchvlinder

Normaal kinderspel?

... WAT IS DAT?
SCILLA KÖHLINGER (FOTO'S: AUTEUR)

"Vind je dat normaal?", vroeg mijn buurvrouw verwijtend van onder haar carport. Ze zag mijn jongens spelen in de regen op een berg aarde, in de plassen en in de modder. "Ja", antwoordde ik. En buurvrouw liep hoofdschuddend naar binnen voor ik kon antwoorden. Het was een druile-rige woensdagmiddag. Bas mijn oudste zoon wilde buiten spelen en zijn jongere broertje wilde mee. Ik had ze warm aangekleed en goede regenkleding en laarzen aangedaan. Zodra ze buitenkwamen rende ze naar de speeltuin. Dit keer gingen ze niet naar de glijbaan en de schommels. Er was namelijk een geweldige nieuwe speelmogelijkheid voor hen bij gekomen. Daar viel veel te klimmen, te spe-len en te ontdekken. Bas had dat toen hij thuiskwam van school al gezien, de buurvrouw niet.

Het kleine speeltuintje in onze straat werd tot nu toe om-ringd door auto's waar tussendoor de kinderen een weg moesten zoeken van hun huis naar hun groene speelplek. Eindelijk werd dit fout parkeren beëindigd door het parkje richting de weg uit te bereiden. Het gele zand werd weg geschept en een enorme berg zwarte aarde zou daarvoor terugkomen. Nu het de hele dag regende, waren de werk-lui verdwenen en was de speeltuin stil. Alleen mijn twee jongens verkende de berg zwarte aarde die midden in een grote regenplas lag. De buurvrouw kwam net naar buiten toen de kleine Mirco met zijn laarsjes door de zuigende modder ploeterde en Bas op zijn buik op de grond bij een regenplas lag, waar hij keek naar een plankje dat op het water dreef. Ik genoot van de twee kleine jongens die de aarde aan het verkennen waren. Eigenlijk speelden mijn jongens op de manier die bij mensenkinderen hoort.

Ik kan me heel goed voorstellen dat een moeder in de prehistorie ook haar kinderen zo de wereld zag verken-nen. Al hadden de kinderen toen waarschijnlijk nog geen goede regenkleding. Waarom zou dat oermens niet meer in ons zitten? Veel schijnen we niet veranderd te zijn. Kinderen hebben altijd gespeeld om de wereld te leren kennen.

Alleen lijkt het nu alsof de wereld in tweeën is gedeeld. Een wereld van de aarde met de natuur en de door men-sen gecreëerde wereld. We laten kinderen hun huis in de mensenwereld spelenderwijs verkennen. Jonge kinderen spelen voornamelijk binnen met plastic speelgoed dat is ontworpen met de fantasie van volwassenen. Ze leren het plastic kennen en leren niet hun eigen fantasie te gebrui-ken. De fantasie van volwassenen zit in het speelgoed. En dan heb ik het in dit stukje nog niet eens over die derde wereld die kinderen leren kennen, de digitale wereld, de wereld achter het beeldscherm. Een wereld met de fanta-sie van volwassenen ontworpen om eraan te verdienen en mensen vast te houden in die wereld. Kinderen leren die mensenwereld heel goed kennen. Ze voelen zich er al snel thuis. Helaas kunnen wij mensen niet zonder onze aarde en zonder de natuur gezond verder leven. Zo leuk als kin-deren binnen spelen, kunnen ze ook in de natuur spelen. Zo leren de jonge kinderen de natuur en onze aarde ken-nen en gaan zich ook in de natuur thuis voelen.

Kinderen leren tijdens het spelen de natuur kennen en gaan hun eigen fantasie gebruiken tijdens het spel. Een tak is ineens een babyvos of een pen om mee in het zand te tekenen. Kinderen ontwikkelen hun fantasie en creati-viteit. Als je geen speelgoed mee de natuur inneemt, zul-len de kinderen het niet missen, er is genoeg om mee te spelen. Maar kinderen moeten dit in en met de natuur spelen wel leren. Net zoals verwilderde runderen weer moesten leren omgaan met de terugkomst van wolven in hun gebied, zullen kinderen hun natuur ook weer terug-vinden. Terwijl de kinderen in weer of wind goed gekleed buiten spelen, kom je erachter dat slecht weer niet be-staat.

Elk weertype heeft weer zijn eigen speel- en ontdekmo-gelijkheden. Doordat weer en natuur zich niet altijd laten voorspelen ontstaan er onverwachtste momenten. De kin-deren leren zich aanpassen aan de situatie van dat mo-ment. Ze leren ook hun kleding aan te passen aan de na-tuur. Dit is iets waar ze hun leven lang wat aan hebben: ze leren snel schakelen en omgaan met nieuwe situaties.

Slecht weer bestaat niet, daar heb je kleding voor

Kinderspeelgoed

Foto: auteur

Het belangrijkste van in de wildere natuur spelen voor jonge kinderen is dat kinderen de natuur en onze aarde echt leren kennen en dat ze er weer van gaan houden. Mensen (zoals mijn buurvrouw) denken dat de natuur vies, eng en koud is en je hoort niet buiten te spelen in de regen, maar eigenlijk is de natuur ons leven, onze gezondheid en ons geluk. We mogen onszelf en onze mensenwereld best wat kleiner en minder belangrijk maken. Dan kun je weer luisteren naar de natuur en rekening houden met de aarde. Misschien zie je dan wat er echt belangrijk is in het leven.

De buurvrouw had ik nog geen volledig antwoord gegeven op haar vraag: "Ja, ik vind het normaal dat kinderen elke week minstens een keer de mogelijkheid krijgen om te spelen in de wildere natuur. Dat ze de aarde en de zon en de regen voelen, medeaardbewoners tegenkomen en dat de volwassenen om de kinderen heen die ontdekkings- tocht aanmoedigen en ze respectvol leren omgaan met elkaar en de natuur."

**Niet vergeten:
opgeven voor het ledenuitje
vóór 1 mei 2025
jeltjezeelenberg@outlook.
com**

Landgoed De Hakenberg

Bron: IVN.nl

Flora & Fauna in het dagelijks leven

Column van Nancy Beenken

Werk en hobby, maar hoe combineer je dat?

Al eerder heb ik een column geschreven over het hebben van een kantoorbaan en het combineren daarvan met de mooie natuur die Nederland rijk is. Ik heb 3,5 jaar lang het voorrecht gehad om vanuit het kantoor tijdens de pauze het Schaffelaarse bos in Barneveld in te wandelen, maar soms is het tijd om door te gaan naar een andere baan en een nieuwe uitdaging.

Het vinden van een nieuwe baan kwam voor mij met de kanttekening, dat ik elke dag naar een kantoor moet rijden, dat gelegen is op het industriegebied in Nijkerk. "Dan moet ik maar veel meer tijd in de weekenden gaan plannen om te kunnen wandelen in het bos" was mijn gedachte.

Het wandelen in de pauze is een van mijn voornemens, maar dat bleek de eerste dagen lastiger dan verwacht. Blijkbaar zijn er geen doorgewinterde wandelaars onder mijn collega's en schiet het er snel bij in om even naar buiten te gaan. "Dan maar zelf het initiatief nemen" besloot ik. Dus heb ik de stoute schoenen aangetrokken en toch een aantal collega's kunnen overtuigen een frisse neus te halen.

Daar liep ik dan, over het industriegebied in Nijkerk met uitzicht op de snelweg. Ik vroeg mij af of ik echt zou kunnen wennen aan wandelingen in deze omgeving. Terwijl ik me dat afvroeg, zag ik ineens iets wat mij onwijs gelukkig maakte. Ik zag een kuifeend! En nog een kuifeend! Vervolgens ook nog een tafeleend en mijn geluk kon niet meer op! Ineens besepte ik dat ik in een ander stukje Nederland zat, een stukje met veel water en daarin moeras- en weidevogels. Het is een stukje Nederland met een ander soort biodiversiteit. Ik ben helemaal gek op watervogels (Anseriformes; eenden, ganzen, zwanen). Toen ik daar liep op het industriegebied in Nijkerk realiseerde ik me dat ik werk op een plek waar ik op enkele minuten afstand ben van mijn favoriete watervogel-spotplekken.

Het eerste wat ik heb gedaan toen ik die dag thuis kwam, was mijn verrekijker in de auto leggen. Vanaf nu kan ik voor of na het werk lekker de pol- der intrekken op zoek naar mijn favoriete vogels en wordt het ineens een stuk makkelijker om mijn hobby's met mijn werk te combineren!

**In het volgende nummer
speciale aandacht voor:
roofvogels**

Kinderpagina

Wat vind jij van de bomen in de winter?

Vind je ze ook zo saai en kaal?

In de winter zijn veel bomen kaal. Kaal betekent dat de blaadjes in de herfst zijn afgevallen en dat er geen blaadjes meer aan de takken zitten. Je ziet alleen de kale takken. Zijn die takken wel zo kaal als jij denkt?

Als je weer eens in het bos bent, kijk dan eens goed naar de takken van de bomen. Bekijk ze van veraf en dichtbij. Je zal zien dat ze niet zo kaal zijn als jij denkt. Aan die kale takken zitten bladknoppen en soms ook wel vruchtjes van vorig jaar. Ook zie je wel langwerpige of donzige katjes aan een boom. Die takken zijn dus helemaal niet zo kaal.

Hieronder zie je knoppen(van <https://hetreestdal.nl>)

Als je in je eigen tuin of in het bos gaat kijken, zal je zien dat je allerlei verschillende knoppen ziet. Die knoppen zitten er al vanaf vorig jaar en ze hebben allemaal verschillende vormen en kleur en.

Wat is een knop ?

Aan het eind van de zomer heeft de boom aan de kleine, dunne takjes die dat jaar zijn gemaakt uitstekende knobbeltjes gevormd. Dat zijn de knoppen waaruit in het voorjaar nieuwe bladeren en/of bloemen tevoorschijn komen. Aan een boom vind je vier soorten knoppen:

- bladknoppen (bij alle bomen)
- bloemknoppen
- gemengde knoppen, die bladeren en bloemen bevatten

Een knop is dus heel belangrijk voor een boom. Zijn er geen knoppen, dan ook geen bladeren en/of bloemen.

Met een herkenningskaart leer je in de winter een boom of een struik op naam brengen door te kijken naar de takken en de knoppen. Op de kaart staan vaak veel afbeeldingen van takken. Je kunt ze voor een klein bedrag bestellen op het internet bij: <https://winkel.ivn.nl/zoekkaart-bomen-in-de-knop-24999454-html>

Maak een mooie foto (of foto-collage) van verse knoppen en stuur deze naar: redactie.gg@gmail.com

Van de inzendingen maken we een mooie pagina in de volgende Groene Gids. Met je foto en je naam erbij.